

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 436/08-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. decembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť H., K., zastúpeného advokátom JUDr. B. K., V., pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Obo 67/2007 z 19. júna 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. septembra 2008 doručená sťažnosť H., K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. B. K., V., pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Obo 67/2007 z 19. júna 2008.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„I. Sťažovateľ je jedným z dvoch právnych nástupcov po bývalom Výrobnom družstve H., ktoré transformáciou zaniklo.

Jeho právnymi nástupcami sa stali dve nové družstvá: H. a J. ku dňu 31. 8. 1992 podľa zákona č. 42/1992 Zb. Majetok sa rozdelil v pomere 60 % pre H. družstvo a 40 % pre J. Transformačný projekt na rozdelenie pôvodného družstva k 31. 3. 1992 mal byť realizovaný v júli 1992, ale z viacerých príčin sa tak stalo až k 31. 8. 1992.

Štatutárnymi orgánmi býv. VD H. boli obaja terajší predsedovia novovzniklých družstiev.

Majetok transformovaného družstva sa reálne rozdelil a spísala sa o tom notárska zápisnica zo dňa 25. 8. 1992.

Obe novovzniklé družstvá sa ujali svojho majetku a uviedli ho aj v správe pre zápis do obchodného registra.

Z tohto titulu neboli žiadne spory. Až v priebehu roka 1994 začalo J. vznášať rôzne požiadavky voči H.

Ako zámienku využili časť transformačného projektu o tom, že na činnosti podľa neukončenej zmluvy býv. VD H., ktorá mala trvať po 31. 8. 2002 pre VSŽ, sa budú podieľať spoločne tak výkonami, ako aj nákladom.

Táto činnosť sa skončila v mesiaci september 1992 a H. uhradilo pre J. časť zisku vo výške 217 885,- Sk.

Ďalšiu zmluvu, ktorej účinnosť mala nastať k 1. 10. 1992 už realizovalo iba H., lebo J. žiadalo uzatvoriť osobitnú dohodu, ako to potvrdilo vo svojom liste zo dňa 14. 12. 1992, ktorý tvorí prílohu tejto sťažnosti.

J. postupne podalo proti H. viac žalôb...

II. Prvostupňový súd v konaní túto vec prejednával od roku 1994 o žalobe žalobcu zo dňa 6. 10. 1994.

Napriek viac ako 13 rokov trvajúcemu sporu prvostupňový súd nezohľadnil žiadnu z opodstatnených námietok žalovaného, ale a priori vychádzal z tvrdení žalobcu a presunul dôkazné bremeno na žalovanú stranu. Išlo o žalobu na plnenie s odôvodnením, že v čase

transformácie bývalého Výrobného družstva H. k 31. 8. 1992 nebol náležite uspokojený vo svojich nárokoch.

Napriek tomu, že bývalé VD H. zaniklo rozdelením na dva nástupnícke organizácie s rozdelením majetku v pomere 60:40, nebol k žalobe pripojený transformačný projekt a nebolo ničím preukázané, aby H. získalo viac, ako svoj podiel, alebo aby bolo niečo dlžné žalobcovi.

Každý z právnych nástupcov vznikol k 31. 8. 1992 a v obchodnom registri ohlásili svoj nadobudnutý a prevzatý majetok po býv. VD H., s ktorým začali podnikat'.

Žalobca túto skutočnosť nepredložil znalkyni a nijako nespochybnil túto skutočnosť. Nebola zachovaná rovnosť účastníkov pred súdom.

K znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne princíp právnej istoty (čl. 1 ods. 1 Ústavy - vid' PL ÚS č. 36/95), ktorej komponentom je predvídateľnosť práva.

Rozhodnutie odvolacieho súdu nie je náležité odôvodnené. Orientuje sa iba na tvrdenie, že žalovaný nespochybnil finančný podiel žalobcu, hoci sme opakovane a neustále tvrdili, že žalobca sa ujal svojho majetku, lebo jeho predseda bol podpredsedom býv. VD H. a zúčastnil sa bezprostredne a osobne pri rozdelení a prevzatí majetku pre novovzniklé družstvo J. Ďalej sme preukázali, že znalci obaja spochybnili čiastku 3.215.055,- Sk uvedenú v zápisnici zo dňa 28. 5. 1992 s odôvodnením, že táto čiastka pozostáva nie z celkom časovo a vecne zrovnateľných údajov.

Súd tejto závažnej skutočnosti nevenoval žiadnu pozornosť...

V prvom rade žalovaný neprevzal k 20. 7. 1992 žiaden záväzok na vyporiadanie majetkového podielu pre žalobcu. Ako by sa mohol žalovaný k 20. 7. 1992 zaviazat', keď vôbec právne nejestvoval.

Podobne nejestvoval ako právny subjekt ani žalobca.

Z notárskej zápisnice ani z transformačného projektu nevyplýva žiaden záväzok pre žalovaného na vyporiadanie majetkového podielu pre žalobcu.

Súdu nemalo ujsť, že právnymi nástupcami po VD H. sa stali k 31. 8. 1992 obe nové družstvá úplne rovnocenne.

Každý sa mal ujať tej časti majetku, ktorá mu pripadla pri realizácii transformačného projektu.

Oceňovanie základných prostriedkov tu nehrá žiadnu rolu, lebo veci boli reálne rozdelené in natura...“

Sťažovateľ je toho názoru, že namietaný rozsudok najvyššieho súdu porušuje jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Porušenie svojich práv vidí sťažovateľ v tom, že najvyšší súd potvrdil rozsudok Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 10 Cb 2611/96-329 z 22. januára 2007 v konaní o zaplatenie 994 485 Sk s prísl., ktorým krajský súd vyhovel žalobe žalobcu J. a zaviazal sťažovateľa na zaplatenie 994 845 Sk s prísl. Sťažovateľ namieta, že najvyšší súd nezohľadnil vo svojom rozhodnutí sťažovateľom prednesené argumenty.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd v náleze vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obo 67/2007 z 19. júna 2008, zrušil rozsudok najvyššieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 tohto zákona návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu

a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 74/07).

Porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vidí sťažovateľ v zlom vyhodnotení dôkazov najvyšším súdom a tiež v priznaní náhrady trov žalobcovi bez náležitého zdôvodnenia.

Ústavný súd z príloh k sťažnosti zistil, že v odvolaní podanom sťažovateľom proti rozsudku krajského súdu v časti, ktorou bol zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 994 845 Sk s príslušenstvom a trovy konania, ako aj znalečné štátu, v zákonom ustanovenej lehote žiadal odvolací súd, aby rozsudok prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, alebo aby po doplnení dokazovania zmenil napadnutý rozsudok, že žalobu zamietne.

Najvyšší súd ako odvolací [§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)] prerokoval odvolanie sťažovateľa (žalovaného) podľa § 212 ods. 1 OSP s nariadením pojednávania v súlade s § 214 ods. 1 OSP.

Podľa § 10 ods. 2 OSP o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa rozhoduje najvyšší súd.

Podľa § 214 ods. 1 OSP na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie.

Ústavný súd podľa svojej ustálenej judikatúry nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné

a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Ústavný súd zistil, že najvyšší súd v napadnutej časti rozsudok krajského súdu potvrdil a zaviazal sťažovateľa zaplatiť náhradu trov odvolacieho konania v sume 15 207 Sk žalobcovi.

Prvoradou úlohou ústavného súdu je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (mutatis mutandis napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 50/04, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06, II. ÚS 127/07).

Ústavný súd preskúmal rozsudok najvyššieho súdu, pričom skúmal najmä to, či tento zohľadnil všetky námietky predstreté sťažovateľom. Z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obo 67/2007 z 19. júna 2008 zistil:

„Medzi účastníkmi konania nie je sporné, že na základe transformačného projektu z 31. mája 1992 a notárskej zápisnice z 25. augusta 1992 došlo k zániku právneho predchodcu účastníkov konania H. v. d. v zmysle zák. č. 42/1992 o transformácii družstiev, pričom vznikli nové právne subjekty H. a J.

Sporným zostala výška finančného podielu žalobcu J. na spoločnom majetku zaniknutého v. d. H. Z transformačného projektu a notárskej zápisnice vyplýva, že tento finančný podiel je 40 %, čo predstavuje sumu 3 215 055,- Sk (č. l. 6 a č. l. 12). Odvolací súd si osvojil právne závery súdu prvého stupňa ako vecne a právne správne. Žalobca pri výpočte svojho 40 % finančného podielu vychádzal z hodnoty majetku zaniknutého subjektu H. v. d. k 31. marcu 1992, pričom žalovaný uspokojil žalobcu vo výške 2 260 210,- Kčs (Sk). Na uspokojenie žalobcu zostala nevyplatená žalovaným suma 994 845,- Sk.

Podiel žalobcu - 40 % na majetku zaniknutého subjektu H. v. d. predstavuje sumu 3 215 055,- Sk + členské vklady 40 000,- Sk, čo je spolu 3 255 055,- Sk.

Žalovaný nespochybnil finančný podiel žalobcu v dohodnutej percentuálnej výške 40%, spochybnil výšku základných prostriedkov v zostatkovej hodnote k 31. marcu 1992 vo výške 1 031 742,- Kčs (Sk), z ktorej žalobca vyčíslil svoj podiel na 40 %. Má zato,

že žalobca mal 40 %-ný podiel vypočítať z nadobúdacej ceny základných prostriedkov.

Prvostupňový súd ustanovil znalca pre zistenie, či majetok H. v. d. po zániku bol rozdelený tak, že bol vysporiadaný podiel žalobcu vo finančnom vyjadrení 3 215 055,- Sk a ak nebol vysporiadaný, znalec mal určiť v akom rozsahu bol majetok vysporiadaný.

Zo znaleckého posudku Ing. M. G. a Ing. K. J. vyplýva, že nárok žalobcu nebol v plnom rozsahu vysporiadaný. Znalci v znaleckých posudkoch uviedli, že základné prostriedky mali byť správne ocenené v zostatkovej hodnote tak, ako to tvrdí žalobca.

Odvolačný súd poukazuje na predmetné znalecké posudky preto námietku žalovaného, že základné prostriedky mali byť ohodnotené v nadobúdacích cenách považoval za nedôvodné a k tejto námietke preto neprihliadol.

Keďže v konaní bolo jednoznačne preukázané, že žalovaný ani nespochybnil, že žalobca bol uspokojený vo výške 1 018 728,- Sk (ZP), 46 130,- Sk (DKP) a 3195 352,- Sk (finančné prostriedky), spolu žalovaný uspokojil z nároku žalobcu 3 255 055,- Sk sumu 2 260 210,- Sk, neuspokojená zostala suma 994 845,- Sk.

Žalovaný v konaní na súde prvého stupňa a ani v odvolacom konaní nepredložil žiadny relevantný dôkaz, ktorý by spochybnil tvrdenie žalobcu.

Žalovaný nespochybnil nárok žalobcu na 40 000,- Sk keďže ide o vymáhanie členského podielu t. j. ide o súkromný nárok člena družstva.

Odvolačný súd konštatoval, že vrátenie členských vkladov sa viaže k Ing. Jánovi a Ing. I. K., čo požaduje J. v súlade s transformačným projektom. Títo boli členmi zaniknutého subjektu H. v. d. a stali sa členmi subjektu J., teda v danej veci nejde o vyrovnací podiel ako sa mylne domnieva žalovaný.

Námietka žalovaného, že žalobca má povinnosť podieľať sa na pasívach vzniknutých v. d. H. do 31. marca 1992 je nedôvodná v predmetnom spore, keďže táto je predmetom v spore sp. zn.: 10 Cb 2446/96 vedenom na Krajskom súde v Košiciach.

Odvolačný súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že žalovaný sa dostal do omeškania s úhradou sumy 994 845,- Sk, a preto nárok žalobcu na úrok z omeškania je preukázaný, pričom prvostupňový súd postupoval správne, keď výšku úroku z omeškania posudzoval podľa ust. § 369 ods. 1 Obch. zák. a § 509 Obch. zák. Žalobca si uplatnil 15 % úrok z omeškania, pričom v roku 1992 sa úroky v bankách pohybovali v rozsahu

do 17 %.

Odvolaateľ namietol výšku trov konania priznaných žalobcovi súdom prvého stupňa.

Odvolaací súd preskúmal ich dôvodnosť - t. j. či išlo o účelne vynaložené trovy konania a konštatoval, že prvostupňový súd postupoval správne, keďže priznané trovy zodpovedajú vyššie uvedenej zásade.

Rovnako správne postupoval prvostupňový súd pri uložení povinnosti žalovanému zaplatiť 33 195,- Sk titulom znalečného s poukazom na ust. § 140 ods. 1 OSP v spojení s ust. § 142 ods. 1 OSP, keďže ide o trovy konania - t. j. trovy dôkazov vzhľadom na neúspech žalovaného v konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na vyššie uvedené rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správny podľa ust. § 219 OSP potvrdil. “

Ústavný súd vychádzajúc zo sťažnosti a z jej príloh, ako aj z odvolania a z rozsudku najvyššieho súdu konštatuje, že právny názor najvyššieho súdu vychádza z náležitého skutkového stavu, ktorý je aj v rozsudku náležite zdôvodnený, a to sa týka všetkých námietok predstretých sťažovateľom. Predstreté závery najvyššieho súdu, ktoré boli primerane zdôvodnené, nemajú znaky arbitrárnosti ani zjavnej neodôvodnenosti.

Rozsudok najvyššieho súdu jasne formuloval právne závery, ktoré aj primerane odôvodnil tak, že postupoval v zmysle Občianskeho súdneho poriadku.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené a s poukazom na to, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97), sťažnosť odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Na základe uvedeného rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2008